

UPITNIK
O PRAKSI KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA IZDAVALACA

poslovno ime Društva:	TIGAR AD Pirot
sedište Društva:	Nikole Pašića br. 213
matični broj Društva:	07187769
PIB Društva	PIB : 100358298

Instrukcije za popunjavanje upitnika:

- Na postavljeno pitanje pored odgovora DA/NE neophodno je bliže opisati okolnosti na osnovu kojih su određeni odgovori dati.
- Ako je izvor informacija za odgovor na neko pitanje akt društva koji je javno dostupan neophodno je navesti mesto na kome se može izvršiti uvid u dati akt (npr. internet stranica na kojoj je akt objavljen), a ako je reč o aktu koji nije javno objavljen navesti tačan naziv akta, broj akta i organ društva koji ga je doneo.
- Ako je izvor informacija za dati odgovor uobičajena praksa društva, neophodno je istu ilustrovati navođenjem konkretnog primera na osnovu koga je predmetni odgovor formulisan.

1. Da li je društvo usvojilo vlastiti kodeks korporativnog upravljanja ili prihvatilo primenu drugog kodeksa korporativnog upravljanja?

Odgovor:	Da, Društvo je 2005. godine usvojilo vlastiti Kodeks korporativnog upravljanja.
internet stranica na kojoj je javno dostupan tekst kodeksa koji društvo primenjuje:	Kodeks korporativnog upravljanja može se preuzeti sa kompanijskog sajta www.tigar.com

2. Da li su principi korporativnog upravljanja koje primenjuje društvo uključeni u interna akta društva i lako dostupni svim nosiocima interesa?

Odgovor:	Da
najvažnija akta koja se bave pitanjima korporativnog upravljanja, i način na koji je omogućena njihova dostupnost.	Pitanja korporativnog upravljanja razmatraju se u Statutu kompanije Tigar a.d, kao i u Poslovnica o radu Nadzornog i Izvršnog odbora kompanije.

4. Da li društvo, u skladu sa članom 368. ZPD, u svojim godišnjim izveštajima objavljuje usklađenost poslovanja sa principima korporativnog upravljanja, te daje objašnjenje eventualnih odstupanja od tih principa?

Odgovor:	Da
----------	----

SKUPŠTINA I AKCIONARI

5. Da li poziv za sednicu skupštine društva sadrži sve propisane elemente i obaveštenja uključujući podatke o danu akcionara sa podacima o pravima akcionara na učešće u radu skupštine i predlaganje dnevnog reda, te rokovima za njihovo korišćenje, kao i opisom pocedura za glasanje preko punomoćnika, glasanje u odsustvu ili elektronskim putem?

Odgovor:	Poziv za sednice Skupštine društva sadrži sve propisane elemente i potrebna obaveštenja.
----------	--

6. Da li se poziv za sednicu skupštine društva, sa svim relevantnim objašnjenjima i obaveštenjima odmah po upućivanju (objavi) akcionarima dostavljen Berzi radi objave na regulisanom tržištu, odnosno MTP Belex?	
Odgovor:	Da. Najkasnije 30 dana pre održavanja sednice Skupštine akcionara materijal se šalje akcionarima, dostavlja Berzi i objavljuje na sajtu kompanije.
Navesti da li je i koliko nakon upućivanja poziva akcionarima društva, isti dostavljen Berzi radi objave u 2012. godini.	Dnevni red i predlozi odluka godišnje Skupštine akcionara berzi su dostavljeni paralelno sa dostavljenjem akcionarima, a na sajtu berze objavljeni su 21. 5. 2012. god.
7. Da li su materijali za sednicu skupštine društva dostupni putem internet stranice društva?	
Odgovor:	Da. Najkasnije 30 dana pre održavanja sednice Skupštine akcionara materijal se objavljuje na sajtu kompanije.
Navesti na koji način su materijali za skupštinu društva dostupni akcionarima, ako nisu dostupni na internet stranici društva	Materijal za Skupštinu akcionarima se upućuje poštom, u zakonski predviđenom roku, najkasnije 30 dana pre održavanja sednice, a dostupan je na uvid i u sedištu kompanije.
8. Da li je društvo uspostavilo neke od zakonskih mogućnosti elektronskog učešća u radu skupštine društva, i ako jeste na koji način?	
Odgovor:	Društvo je uspostavilo sve zakonom prdviđene forme učešća u radu Skupštine akcionara.
9. Da li Društvo objavljuje donete odluke i zapisnik sa održane skupštine društva, odmah, odnosno u propisanim rokovima nakon održavanja skupštine?	
Odgovor:	Da, na sajtu kompanije se objavljuju donete odluke i zapisnik sa sednice Skupštine, a odluke se u formi izveštaja o bitnom događaju publikuju i u dnevnim novinama.
Navesti načine na koje je društvo u 2012. godini omogućilo informisanje akcionara i javnosti o datim pitanjima.	Donete odluke i zapisnik objavljene su na sajtu kompanije i sajtu Berze. Odluke su nakon Skupštine publikovane u i dnevnom listu <i>Politika</i> .
10. Da li se i koji materijali, odluke i ostala relevantna dokumenta vezana za skupštinu društva, izrađuju i objavljuju i na engleskom jeziku?	
Odgovor:	Sva dokumenta vezana za Skupštinu akcionara publikuju se i na engleskom jeziku.
11. Da li je Društvo usvojilo poslovnik o radu skupštine, te da li isti ili drugi akt društva sadrži pravila i procedure koje obezbeđuju da akcionari dobiju blagovremeni odgovor na sva relevantna pitanja u okviru skupštine društva?	
Odgovor:	Da – Poslovnikom o radu Skupštine Akcionarskog društva Tigar Pirot definisani su principi rada Skupštine i obezbeđeno je da akcionari dobiju odgovore na sva relevantna pitanja.
Navesti da li je društvo obezbedilo i na koji način da svi akcionari budu kontinuirano upoznati sa ovim pravilima i procedurama.	U kompaniji postoji odeljenje za odnose sa investitorima, koje u kontinuiranoj komunikaciji sa akcionarima, pored ostlih, razmatra i ova pitanja.
12. Da li društvo ima jasno definisanu politiku dividende te procedure i rokove za njenu isplatu?	
Odgovor:	Nadzorni odbor na godišnjem nivou definiše politiku dividendi.
13. Da li je društvo u prethodnoj godini izdavalo akcije uz ograničenje prava akcionarima na preču kupovinu novih emisija akcija društva?	
Odgovor:	Ne, Društvo nije emitovalo akcije, a institut prava preče kupovine sadržan je u Statutu Društva.
14. Da li je u društvu uspostavljen mehanizam za sprečavanje i rešavanje potencijalnih konflikata između akcionara i društva?	
Odgovor:	Da.
Navesti način na koji su akcionari informisani o ovim procedurama	Akcionari su sa ovim upoznati Kodeksom korporativnog upravljanja, koji je objavljen na kompanijskom sajtu.

15. Da li su kod izbora članova odbora društva skupštini na raspolaganju sveobuhvatne informacije o predloženim kandidatima, a posebno informacije o postojanju i prirodi odnosa sa društvom, povezanim licima društva, društvima konkurentske delatnosti i glavnim poslovnim partnerima društva?	
Odgovor:	Da, princip predlaganja članova Nadzornog odbora je njihova nezavisnost u odnosu na poslovanje društva, što se prezentuje i samoj skupštini, kojoj su na raspolaganju i sveobuhvatne informacije o predloženim kandidatima.
16. Da li je akcionarima omogućena realizacija prava na učešće u radu i odlučivanju skupštine akcionara bez ograničenja?	
Odgovor:	Da, akcionarima je omogućen pristup svim dokumentima, kao i učešće na skupštini po principu "jedna akcija jedan glas".
Navesti način na koji je uslovljeno učešće akcionara na skupštini društva (npr: brojem akcija koje poseduju)	Pravo učešća u radu Skupštine imaju svi akcionari kompanije na dan koji Nadzorni odbor opredeli kao Dan akcionara, koji imaju najmanje 0,1 odsto od ukupnog broja akcija, ili prikupe ovlašćenje za 0,1 odsto akcija.
ODBOR DRUŠTVA I IZVRŠNI DIREKTORI	
17. Koji je uspostavljen sistem upravljanja u društvu?	
Jednodomni – odbor direktora (navesti podatke o sastavu odbora, sa oznakom: izvršnih, neizvršnih i nezavisnih direktora, te podatak o predsedniku odbora)	
Dvodomni - navesti članove nadzornog odbora sa oznakom nezavisnog člana, te podatkom o predsedniku nadzornog odbora)	Dvodomni sistem upravljanja: Dragan Nikolic, predsednik NO Gordana Lazarević, nezavisni član Tihomir Nenadić, nezavisni član Alexander de Costa, nezavisni član Vladimir Nikolić, nezavisni član
18. Da li je aktima društva preciznije utvrđena nadležnost odbora direktora, odnosno nadzornog odbora društva?	
Odgovor:	Da. Nadležnost odbora direktora i Nadzornog odbora preciznije je utvrđena Statutom kompanije, a ključni principi njihovog rada opredeljeni su i Kodeksom korporativnog upravljanja.
19. Da li su aktima društva utvrđeni kriterijumi kojima se definišu potrebna stručna i profesionalna znanja i iskustva, te drugi uslovi za imenovanje lica za člana odbora društva?	
Odgovor:	Ova pitanja uređena su Zakonom o privrednim društvima. Statut kompanije, Kodeks korporativnog upravljanja, kao i Poslovnik o radu Nadzornog odbora, takođe definiše ključne uslove koja treba da ispunjavaju lica u sastavu odbora društva.
20. Da li odbor društva najmanje jednom godišnje analizira i ocenjuje kvalitet i efikasnost svoga rada, te predlaže mere i aktivnosti za njegovo unapredjenje i o tim merama izveštava akcionare?	
Odgovor:	Da, pitanje ocene kvaliteta i efikasnosti rada Nadzornog odbora razmatra se i analizira na sednicama odbora, kada se takođe sagledavaju i mere koje mogu unaprediti efikasnost njegovog rada.
21. Da li su nezavisni direktori, odnosno nezavisni članovi nadzornog odbora obavezni i na koji način da obaveštavaju društvo i akcionare o svim promenama koje mogu uticati na njihov status u pogledu nezavisnosti?	
Odgovor:	Članovi Nadzornog odbora imaju obavezu obaveštavanja NO o promenama svog statusa, a društvo izveštava javnost u svojim periodičnim izveštajima.
22. Da li je skupština društva usvojila transparentnu i javno dostupnu politiku nagrađivanja članova odbora društva i da li visina naknade članova odbora društva zavisi od njihovog doprinosa dostizanju finansijskih i nefinansijskih rezultata i poslovnih ciljeva društva?	
Odgovor:	Da, politika utvrđivanja naknada članovima Nadzornog odbora usvojena je od strane akcionara, na redovnoj godišnjoj Skupštini akcionara.

23. Da li je odbor društva pored zakonom obavezne komisije za reviziju obrazovao i druge komisije, odnosno druga stručna savetodavna tela?	
Odgovor:	Da
Navesti naziv komisija, odnosno tela ako su obrazovana, sa brojem članova i opisom poslova koji su im povereni, te akta društva kojima su ova tela obrazovana i kojima je uređena njihova nadležnost.	Komisija za imenovanje Komisija za utvrđivanje naknade Komisija za reviziju
24. Da li su naknade koje se isplaćuju članovima komisija odbora društva obuhvaćene politikom nagrađivanja članova odbora društva, odnosno utvrđene u okvirima definisanim od strane skupštine društva?	
Odgovor:	Da
25. Da li su aktima društva jasno definisana ovlašćenja i odgovornosti izvršnih direktora?	
Odgovor:	Da
Navesti akta društva kojima su uređena ova pitanja. U društvima sa jednodomnim sistemom upravljanja navesti na koji nači i kojim aktima su razgraničeni poslovi i ovlašćenja između izvršnih i neizvršnih direktora. U dvodomnom sistemu upravljanja navesti da li je obrazovan izvršni odbor.	Izvršni odbor Tigar a.d. obrazovan je od strane Nadzornog odbora. Nadležnost i odgovornosti izvršnog odbora definisane su Poslovníkom o radu Izvršnog odbora, kao i Statutom Društva.
26. Da li su aktima društva utvrđeni kriterijumi kojima se definišu potrebna stručna i profesionalna znanja i iskustva, te drugi uslovi za imenovanje lica za izvršnog direktora?	
Odgovor:	Da
27. Da li je uspostavljen i sprovodi se ocumen evaluacije rada izvršnih direktora od strane neizvršnih direktora u odboru direktora, odnosno nadzornog odbora u društvima sa dvodomnim sistemom upravljanja?	
Odgovor:	Da, Nadzorni odbor periodično sagledava rad izvršnih direktora.
28. Da li se naknade članova izvršnog odbora sastoje od fiksnog i varijabilnog dela (bonusi, stimulacije i dr) u zavisnosti od doprinosa u ostvarenju finansijskih i nefinansijskih rezultata i poslovnih ciljeva društva?	
Odgovor:	Da, naknada članovima Izvršnog odbora opredeljena je na ovaj način.
29. Da li društvo ima uspostavljene efikasne mehanizme za obezbeđenje istinitog, blagovremenog, sveobuhvatnog i ravnopravnog izveštavanja članova odbora društva od strane izvršnih direktora, odnosno na koji način je uređen postupak izveštavanja neizvršnih direktora, odnosno članova nadzornog odbora o svim pitanjima koja su od uticaja na poslovanje, finansijski položaj i potencijalne rizike na stanje imovine društva?	
Odgovor:	Sva relevantna pitanja koja su od uticaja za poslovanje, finansijski položaj i potencijalne rizike sagledavaju se na Nadzornom odboru, u čijem radu kao izvestioci učestvuju i izvršni direktori ukoliko događaji u nekom od aspekata poslovanja nalažu potrebu za tim.

30. Da li izvršni direktori izveštavaju odbor društva o pitanjima iz člana 416. ZPD, a posebno u smislu davanja kvalitativnog mišljenja I analiza značajnijih pitanja koja su opredelila poslovanje društva u izveštajnom periodu, sa vidjenjem I analizom značajnijih rizika poslovanja društva I budućim dugoročnim I kratkoročnim perspektivama društva?

Odgovor:	Da
Navesti pitanja o kojim je realizovano izveštavanje odbora društva	Izveštavanje odora društva realizovano je u svim relevantnim oblastima poslovanja, a tokom 2012. godine dominantno se odnosilo na funkcionisanje finansijskog sistema kompanije, status proizvodnje, kao i na položaj kompanije na tržištu.

31. Da li je u društvu organizovana funkcija sekretara društva, I ako jeste navesti bliže dužnosti I odgovornosti koje ocum poverene?

Odgovor: Da	Sekretar Društva ima sledeće dužnosti: - Praćenje zakonskih propisa -Odgovoran je za pripremu sednica I vođenje Skupštine akcionara, sednica Nadzornog odbora I sednica Izvršnog odbora - Odgovoran je za vođenje registra zapisnika sa sednica Skupštine, Nadzornog odbora I Izvršnog odbora - Odgovoran je za čuvanje dokumenata utvrđenih Statutom
----------------	---

NADZOR I KONTROLA

32. Da li je u društvu obrazovana komisija za reviziju?

Odgovor	Da
navesti sastav komisije za reviziju, te da li je predsednik komisije nezavisni direktor/član nadzornog odbora, kao I da li je najmanje jedan član komisije ovlašćeni revizor koga je imenovala skupština društva?	Gordana Lazarević Alexander de Costa Nada Tošić

33. Da li su u društvu obrazovana tela, odnosno imenovana lica koja obavljaju poslove unutrašnjeg nadzora?

Odgovor	Da, Interni revizor
navesti akt društva kojim su uređena ova pitanja I navesti uslove za imenovanje lica koje rukovodi ovim poslovima, te navesti podatke o licu koje rukovodi ovim poslovima I licu koje ispunjava uslove propisane za internog revizora u skladu sa zakonom	Ova pitanja u kompaniji uređena su Pravilnikom o internoj reviziji, a poslovima rukovodi ovlašćeni interni revizor.

34. Da li su aktima društva bliže uređena pitanja iz člana 452 ZPD?

Odgovor	
navesti na koji način su uređena međusobna prava I obaveze lica za unutrašnji nadzor I komisije za reviziju/odbora društva, a posebno u delu izveštavanja	Funkcionalno izveštava Komisiju za reviziju.

35. Da li ocum nivou društva definisani mehanizmi I pravila sprovođenja nadzora I kontrole, te pokazatelji – indikatori aktivnosti koji naročito treba da ukažu unutrašnjem nadzoru na potrebu sprovođenja preventivnog nadzora I kontrole?

Odgovor	U kompaniji postoje I primenjuju se definisani mehanizmi I pravila sprovođenja nadzora I kontrole, kao I indikatori na osnovu kojih se sprovode preventivni nadzori.
---------	--

36. Da li su sistemom unutrašnjeg nadzora obuhvaćeni I poslovi u vezi sa insajderskim informacijama?

Odgovor	Sistem unutrašnjeg nadzora obuhvata I poslove u vezi sa insajderskim informacijama.
---------	---

37. Da li spoljni revizor društva obaveštava komisiju za reviziju o pitanjima iz člana 453. ZPD?	
Odgovor	U toku izrade upitnika spoljni revizor nije završio reviziju godišnjeg finansijskog izveštaja.
Navedi na koji način je uređena komunikacija spoljnog revizora i komisije društva za reviziju	
38. Da li spoljni revizor sačinjava i poseban interni očitovanje odboru društva (pismo upravi) kojim su obuhvaćene značajnije slabosti uočene u postupcima kontrole, računovodstvenim i operativnim postupcima društva, sa sugestijama za njihovo poboljšanje?	
Odgovor	Da
39. Da li spoljni revizor prisustvuje sednicama skupštine na kojoj se razmatra izveštaj o izvršenoj reviziji finansijskih izveštaja društva?	
Odgovor	Da
TRANSAPRENTNOST I JAVNOST	
40. Da li društvo ima jasno definisanu i javno dostupnu politiku izveštavanja koja definiše principe, pravila i procedure izveštavanja akcionara, nadležnih organa, javnosti i svih interesnih grupa?	
Odgovor	Politika izveštavanja akcionara opredeljena je Kodeksom korporativnog upravljanja, poglavlje "Obelodanjivanje podataka i transparentnost", kao i Ugovorom o uključenju i organizovanju trgovanja hartijama od vrednosti na listingu Beogradske berze
41. Da li društvo objavljuje izveštaje o poslovanju sa izveštajem spoljnog revizora u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i pravilima Berze?	
Odgovor	Da. U skladu sa zakonskom regulativom, izveštaji o poslovanju sa izveštajem revizora objavljuju se na kompanijskom sajtu www.tigar.com/docs/izvestaji , kao i putem berze i Komisije za hartije od vrednosti.
42. Da li izveštaji o poslovanju društva sadrže sve elemente propisane zakonom, a posebno elemente propisane članom 289. ZPD i članom 50. ZTK?	
Odgovorom obuhvatiti sve elemente iz navedenih članova	Da. Izveštaji za 2011. su publikovani u skladu sa ZPD i ZTK.
43. Da li društvo, pored informacija propisanih ZTK, utvrđuje i odmah javno objavljuje druge podatke koji mogu uticati na cenu akcija društva i položaj akcionara?	
Odgovor	Da.
navesti podatke o objavljenim podacima u skladu sa ZTK (npr. promene u značajnom učešću u kapitalu; sticanje/otudjenje sopstvenih akcija i dr), kao i druge podatke koje su od uticaja na cenu (npr. poslovne vesti, akcionarski sporazumi, sudski postupci za pobijanje skupštinskih odluka društva i dr)	Kompanija redovno objavljuje sve relevantne podatke u skladu sa ZTK, kao i druge podatke od uticaja na cenu. Na kompanijskom sajtu, u sekciji za investitore, sadržani su svi izveštaji o bitnim događajima koji se dostavljaju i Berzi i Komisiji za hartije od vrednosti, a takođe se publikuje i Godišnji dokument o objavljenim informacijama.
44. Da li su javno dostupni ažurni podaci o insajderima društva sa podacima o broju akcija/procentu akcija društva u njihovom vlasništvu?	
odgovor	Periodični izveštaji sadrže i izveštaj o broju akcija i eventualnom sticanju u posmatranom periodu za članove NO.
navesti koji su podaci dostupni i gde su javno dostupni	
45. Da li društvo javno objavljuje biografske podatke o članovima odbora društva, izvršnih direktora, članova komisije za reviziju i lica koje rukovodi poslovima unutrašnjeg nadzora?	
odgovor	Društvo javno objavljuje biografske podatke članova odbora društva.
navesti gde su podaci objavljeni	http://www.tigar.com

46. Da li društvo javno objavljuje podatke o transakcijama s povezanim licima i poslovima s licima i njima povezanim osobama sa posebnim ovlaštenjima u društvu?

odgovor

Da

navesti gde su podaci objavljeni

Podaci o transakcijama s povezanim licima i poslovima s licima i njima povezanim osobama objavljuju se kao sastavni deo periodičnih izveštaja o poslovanju.

47. Da li društvo izveštava javnost o pojedinačno isplaćenim naknadama i drugim finansijskim i nefinansijskim pravima i koristima koje su ostvarili nosioci funkcija upravljanja, rukovodjenja i nadzora u društvu, kao i članova komisija odbora društva?

odgovor

U periodičnom izveštaju o poslovanju, koji je javno dostupan, kao i u materijalu za Skupštinu akcionara, koji se upućuje akcionarima, a takođe je dostupan i na korporativnom sajtu, objavljuju se podaci o naknadama i dr. finansijskim i nefinansijskim pravima.

navesti gde su podaci objavljeni

www.tigar.com

48. Da li za objavljivanje svih relevantnih informacija društvo koristi sopstvenu internet stranicu?

odgovor

Da

navesti adresu internet stranice

www.tigar.com

49. Da li je internet stranica društva organizovana na način da omogućava jednostavan pristup informacijama od značaja za investitora?

odgovor

Da

navesti način na koji je organizovano informisanje investitora (npr. da li je na internet stranici organizovan poseban sadržaj za investitore kome se pristupa sa naslovne internet strane društva)

U okviru korporativnog sajta, organizovana je posebna sekcija informacija za investitore, koja je lako dostupna. Istovremeno, investitorima je omogućeno praćenje trgovanja putem Teletradera.

50. Da li se sve relevantne investicione informacije objavljuju i na engleskom jeziku?

odgovor

Da

IZJAVA – Ovim se izjavljuje da su se sa odgovorima sadržanim u ovom Upitniku saglasili (zaokružiti):

- 1) svi izvršni direktori i članovi nadzornog odbora društva,
- 2) svi članovi odbora direktora društva (izvršni i neizvršni direktori društva),

te da su odgovori na pitanja iz ovog Upitnika po njihovom najboljem saznanju istiniti i da su saglasni da se isti mogu javno objaviti na internet stranici Beogradske berze a.d. Beograd.

ime i prezime zakonskog zastupnika
(svojeručni potpis)